

REACTIE OP

‘Psychiatrische problemen bij een motorische ziekte: psychose bij de ziekte van Huntington’

In een mooi geïllustreerde gevalsbeschrijving adviseren Van der Weijde en Schadé (2015) om haloperidol voor te schrijven aan een patiënt met een psychotische stoornis bij de ziekte van Huntington. De auteurs beweren dat zij dit na een literatuuronderzoek kunnen onderbouwen met drie referenties.

Hun onderbouwing is echter ondeugdelijk. De eerste referentie betreft een review waarin niet haloperidol, maar risperidon wordt aangeraden als behandeling van psychose (Bonelli & Wenning 2006). In de tweede referentie noemt de auteur haloperidol als behandeling van bewegingsstoornissen, maar niet van psychose (Videnovic 2013). Ook in dit artikel wordt risperidon aangeraden wanneer een patiënt met de ziekte van Huntington een psychose heeft. De derde referentie (Killoran & Biglan 2012) betreft opnieuw een review met daarin een verwijzing naar een Spaans artikel uit 1989 (Giménez-Roldán & Mateo 1989) en een zijdelingse opmerking over het gebruik van haloperidol bij agressie en psychose. In het Spaanse artikel vergelijkt men het effect van haloperidol op bewegingsstoornissen met dat van tetrabenazine, maar het artikel gaat niet over de behandeling van psychose. Wel waren er drie patiënten met tardieve dyskinesie als gevolg van het gebruik van haloperidol.

Daarmee geven deze referenties geen enkele onderbouwing voor de door de auteurs geadviseerde behandeling met haloperidol. Integendeel, twee van de drie aangehaalde referenties adviseren juist risperidon en in de referentielijst van hun artikel worden meerdere case-series en gevalsbeschrijvingen vermeld waarin effectieve behandelingen van psychose bij de ziekte van Huntington met risperidon en andere atypische antipsychotica worden beschreven. Opmerkelijk is ook dat de casus in de gevalsbeschrijving van Van der Weijde en Schadé hun pleidooi niet ondersteunt omdat de patiënt haloperidol heeft geweigerd.

De auteurs schrijven dat het een bijkomend voordeel is dat haloperidol bewegingsstoornissen vermindert; maar het voorschrijven van haloperidol voor choreatische bewegingen is ook onder neurologen inmiddels obsoleet en bovendien hebben atypische antipsychotica dit effect vaak ook (Désaméricq e.a. 2014). Vooralsnog is tetrabenazine het enige effectieve middel dat door de FDA is goedgekeurd voor de behandeling van chorea (Mestre e.a. 2009). Bij gebrek aan bewijs moeten klassieke antipsychotica als

behandeling van psychose bij de ziekte van Huntington worden vermeden, temeer omdat ze bewegingsstoornissen (extrapiramidale symptomen) en neuropsychiatrische symptomen (depressie en apathie) kunnen veroorzaken of versterken.

LITERATUUR

- Bonelli RM, Wenning GK. Pharmacological management of Huntington's disease: an evidence-based review. *Curr Pharm Des* 2006; 12: 2701-20.
- Désaméricq G, Dolbeau G, Verny C, Charles P, Durr A, et al. Effectiveness of anti-psychotics and related drugs in the Huntington French-speaking group cohort. *PLoS ONE* 2014; 9: e85430.
- Giménez-Roldán S, Mateo D. Huntington disease: tetrabenazine compared to haloperidol in the reduction of involuntary movements. *Neurologia* 1989; 31: 282-7.
- Killoran A, Biglan KM. Therapeutics in Huntington's disease. *Curr Treat Options Neurol* 2012; 14: 137-49.
- Mestre T, Ferreira J, Coelho MM, Rosa M, Sampaio C. Therapeutic interventions for disease progression in Huntington's disease. *Cochrane Database Syst Rev* 2009; 3: CD006455.
- Videnovic A. Treatment of Huntington disease. *Curr Treat Options Neurol* 2013; 15: 424-38.
- Weijde E van der, Schadé A. Psychiatrische problemen bij een motorische ziekte: psychose bij de ziekte van Huntington. *Tijdschr Psychiatr* 2015; 57: 215-9.

AUTEUR

ERIK VAN DUIJN, psychiater, GGZ Delfland, Delft.

CORRESPONDENTIEADRES

Dr. Erik van Duijn, GGZ Delfland, Sint Jorisweg 2, 2612 GA Delft.

E-mail: e.vanduijn@ggz-delfland.nl

Geen strijdige belangen meegedeeld.

TITLE IN ENGLISH

Reaction on 'Psychiatric problems in a motor disorder: psychosis in Huntington's disease'

ARTIKEL

Van Duijn

Wij danken collega Van Duijn voor zijn zinvolle commentaar. In onze gevalsbeschrijving bevelen wij aan om haloperidol voor te schrijven bij patiënten met de ziekte van Huntington en een psychose. Er is over dit onderwerp weinig literatuur bekend en de onderzoeken die er zijn, bestaan uit gevalsbeschrijvingen of zeer kleine patiëntenaantallen. Het is belangrijk dat er meer onderzoek wordt verricht naar de comorbide psychiatrische problemen en behandeling hiervan bij de ziekte van Huntington.

In de door ons genoemde artikelen wordt haloperidol genoemd als behandeling bij gedragsproblemen (Bonelli & Wenning 2006) en psychose (Killoran & Biglan 2012). Tevens wordt in een artikel benadrukt dat het ook een verbetering gaf van de bewegingsstoornissen (Videnovic 2013). Met name deze, toch deels verrassende bevinding wordt in onze gevalsbeschrijving aan de hand van een biologisch model van de basale ganglia uitgelegd.

Er wordt in de literatuur ook risperidon genoemd als behandeling van psychoses bij patiënten met de ziekte van Huntington en dit bespreken wij ook in ons artikel. Echter, dit is een minder gebruikt middel, zeker in het algemeen ziekenhuis, waardoor er minder bekend is over de doseringen en de (mogelijke) bijwerkingen. Er is met haloperidol in de praktijk vaak meer ervaring, waardoor bijwerkingen als extrapiramidale symptomen, beter herkend worden.

LITERATUUR

- Bonelli RM, Wenning GK. Pharmacological management of Huntington's disease: an evidence-based review. *Curr Pharm Des* 2006; 12: 2701-20.
- Killoran A, Biglan KM. Therapeutics in Huntington's disease. *Curr Treat Options Neurol* 2012; 14: 137-49.
- Videnovic A. Treatment of Huntington disease. *Curr Treat Options Neurol* 2013; 15: 424-38.

AUTEURS

EMMA VAN DER WEIJDE, semiarts Vumc, Amsterdam; thans: ANIOS cardiothoracale chirurgie, St. Antonius Ziekenhuis, Nieuwegein.

ANNEMIEK SCHADÉ, psychiater Vumc, Amsterdam..

CORRESPONDENTIEADRES

Dr. A. Schadé, VU medisch centrum, Psychiatrisch Consultatieve Dienst, afd. Ziekenhuispsychiatrie, Kamer ZH 3A63, Postbus 7057, 1007 MB Amsterdam.

E-mail: a.schade@vumc.nl